

Kleurafwijkingen bij het wild.

Eenigen tijd geleden kwam mij een abnormaal gekleurd konijn onder de oogen, dat geschoten was in een terrein, waar die, naar mijn meening zeldzame kleurafwijking, vroeger ook reeds eenige koeren was vastgesteld bij onze witpluimen. Zijn haar was geelrood en de buikzijde was helder wit, veel witter dan anders bij onze flinken huppelaar. Dit, gevoegd bij de roode oogen, welke de meeste van deze kleurvariëteiten hadden, doet mij veronderstellen, dat wij, hoewel het natuurlijk geen volkomen albino's zijn, hier toch met een neiging tot albinisme te doen hebben bij de betreffende witpluimen, welk verschijnsel blijkbaar ook overerft, omdat deze geelroode kleur in hetzelfde veld vroeger ook al eenige koeren is geconstateerd.

Van zwarte wilde konijnen hoort men herhaaldelijk, ze worden niet zelden gezien en geschoten. Ook zwarte eekhoorns, zwarte panters, zwarte damherten, zwarte reeën, zijn in sommige streken volstrekt niet zoo zeldzaam. Behalve dit optreden van zwartkleuring (melanisme) is ook witkleuring (albinisme) bij veel diersoorten herhaaldelijk vast te stellen, terwijl het bij andere haast nooit wordt aangetroffen, welk laatste b.v. het geval is bij de gemzen. Van twee zeldzame albino's willen we hier melding maken. We vonden ze meegedeeld in de „Deutsche Jäger-Zeitung“ en betreffen een egel en een gems.

In genoemd blad schrijft dan de heer Hugo Franke o. a. het volgende: „Een albino-egel hielden wij langen tijd in den onderlijken tuin vrij rondlopend, zonder dat hij dezen verliet; hij hield zich meestal in de zoogenaamde boonenstokken op, ofschoon de groote tuin door dichte heggen omgeven was. Dagelijks bezocht ik onzen schimmel, die zeer vertrouwd was. Tot mijn spijt moest ik op zekeren dag vaststellen, dat de egel, zonder dat ik er een verklaring voor vinden kon, waarvan dit kwam, in de ooghoeken, aan het gehoor, enz. vol kleine, witte maden zat (blijkbaar die van de vleeschvlieg) waarop hij weldra ellendig stierf. Ik wil ook nog opmerken, dat de albino-egel een sterk, volkomen wit exemplaar was (ook de stekels verblindend wit) en dat de oogen het bekende rood der andere albino's hadden.“

In het andere bericht in genoemd jachtblad, van de hand van den heer J. R., lezen we over witte gemzen het onderstaande: „De regering van het Zwitsersche kanton St. Gallen werd het bekend, dat in de St. Gallener Alpen een witte gems haar stand had en zij beval daarom, dat deze gems slechts door een ambtelijk aangestelden „Wildhüter“ mocht afgeschoten worden. De gems is door den „Wildhüter“ van het Weisztaunental omgelegd. De dos werd geprepareerd en gebracht naar het natuurhistorisch museum te St. Gallen. Albino's van gemzen zijn groote zeldzaamheden.“

Witte of witgekleurde (gedeeltelijk albinisme) fazanten, witte of witgekleurde patrijzen, witte hazen, enz. komen daarentegen nogal eens voor.

Terwijl albinisme gewoonlijk zwakheid of ziekelijke verschijnselen meebrengt, kan men dit bij melanisme geenszins constateeren en heeft men gevonden, dat de daarmee behoepte dieren even sterk van constitutie zijn als de normaal gekleurde, ja zelfs een bijzonder sterke overervingskracht bezitten en dus zullen zij, als zij gespaard blijven, een betrekkelijk groot aantal zwarte nakomelingen hebben.

Zoo komen in enkele jachtvelden van Noordwest-Duitschland zelfs zoo veel zwarte reeën voor, dat zij de roode in aantal ver overtreffen en zij verbreiden zich door zweellust van dit grofwild ook westwaarts, zoodat zij ook in ons land al sedert enkele jaren meermalen worden geschoten. Wat is de oorzaak, dat in bedoelde jachtterreinen een talrijke stand van zwarte reeën voorkomt? Een individu, anders gekleurd dan de normale, treedt plotseling op. Blijft dit gespaard en bezit het, zooals dit met melanistisch gekleurde blijkbaar het geval is, zelfs grooter overervingskracht dan die in het gewone haarkleed, dan zullen er weldra veel meer zijn, welke die kleurafwijking vertoonen, zoodat in het betreffende geval het meerendeel der nakomelingen zwart zal zijn, ook al is een der ouders rood. In de bedoelde jachtvelden nu is door veelvuldig sparen, in het bijzonder vroeger, toen er nog maar weinig melanistisch gekleurde reeën waren, krachtig meegewerkt tot bereiking van het genoemde resultaat.

Er zijn reeën, die menigeen, als zij in hun winterdos aan het tableau worden loogvoegd, misschien reeds

Tot de „zwarten” rekent en het voor den kenner toch in werkelijkheid niet zijn. Voor eenige jaren zag ik er twee zoo. Het waren zoogenaamde „zwart-ruggen”. In hun winterbaar hebben ze een zwarten hals, rug en bouten. De zwarte kleur, welke bij deze nog donkerder lijkt dan bij de echte zwarten in den winter, strekt zich wel tot op het midden van den romp uit. De overige lichaamsdeelen zijn echter gekleurd als bij die in hun normalen winterkles. Des zomers worden deze zwarttruggen donkerrood. Het beste bewijs evenwel, dat zij de echte „zwarten” niet zijn, dat het dus geen volkomen melanisme is, waarmee we hier te doen hebben, levert ons het wit op de lippen. De echte zwarten zijn met uitzondering van den spiegel en enkele plekken aan de loopers, die weinig in 't oog vallen, geheel zwart, in hun zomer-zoowel als in hun winterbaar. In 't hout in 't bijzonder, als zij niet in het volle licht staan, maken zij een zeer donkeren indruk, vooral in den zomer, wanneer de afzonderlijke haren van hun dos voor de geheele bovenste helft zwart zijn, terwijl dit in den winter maar voor een derde deel het geval is. Kop, hals en rug zijn steeds het donkerst en het wit op de lippen ontbreekt natuurlijk geheel. Het eenige, dat licht gekleurd lijkt, wanneer we een zwarten reebok zien, is het gewei. We zeggen *lijkt*, want in werkelijkheid is het van dezelfde kleur en volstrekt niet lichter over 't algemeen genomen dan dat van den rooden bok, maar de tegenstelling met den donkeren kop doet het lichter schijnen dan het in werkelijkheid is.

Daar albinisme (ontbreken van kleurstof in huid, haar, oogen en nagels) eigenlijk toch een ziekelijke toestand is en dus op verzwakking wijst, zal de verbreiding er van onder de dieren, welke in volmaakte vrijheid leven, ongetwijfeld nooit in die mate kunnen geschieden, als dit het geval is met melanisme (een buitengewoon sterk zich afzetten van pigment in de uitwendige deelen van het dierenlichaam) waarbij op geen enkele wijze degeneratie in het spel is. Daarenboven zal de verbreiding der witte kleur, die, zooals bekend, wel overerft, toch steeds bemoeilijkt worden, omdat immers de dragers er van in de eerste plaats veel gemakkelijker hun vijanden ten offer vallen dan de normale of melanistische individuen en in de tweede plaats, ten minste bij veel diersoorten, zeer door hun soortgenooten gehaat en vervolgd worden, zoodat zij niet zoo veelvuldig tot voortplanting geraken als gewoon gekleurde en zwarte soortgenooten. Over albinisme bij het wild scheijft . . . n in de „Deutsche Jäger-Zeitung” het onderstaande, waaruit dit duidelijk blijkt.

„In mijn lange jagersloopbaan”, aldus de schryver in genoemd blad, „vond ik albinisme bij verschillende diersoorten. Het veelvuldigst kon ik het bij den jachtfazant (haan) waarnemen. In mijn Heimat was een groote menigte zuiver witte en gevlekte fazanten, die hun kleed blijkbaar overerfden. Want de witten verdwenen niet eerder van het toneel dan toen zonder bedenken met hen *tubula rasa* gemaakt werd. Het viel mij op, dat de fazanten-albino's zich meestal geïsoleerd hielden. Zij waren ook riller en beemlijker dan hun normaal gevederde soortgenooten. Gebrek aan beschuttende kleur schijnt hun instinctmatig tot bewustzijn te zijn gekomen; ook kunnen de andere fazanten tegenover de witten zich wel niet al te vredelevend gedragen en deze uit hun gemeenschap verdrongen hebben. In den holdertijd waren de albino's eerst recht rill en haalden zich langs omwegen het loon der liefde, waarom zij door de andere haren dikwijls heftig vervolgd werden. — Ook een witte ree heb ik herhaaldelijk kunnen waarnemen. Zij hield zich streng geïsoleerd en ging, zoolang men het kende, gelt. Op een dag was zij spoorloos verdwenen; zij schijnt het rooftuig of een strooper ten offer te zijn gevallen. — Onder hazen komen, waarvan ik mij persoonlijk kon overtuigen, eveneens echte albino's voor. Eerst in den laatsten tijd heb ik gelegenheid gehad, een jongen haas, die zuiver wit was, te zien. Zoodat mij door ooggetuigen verteld werd, zou hij niet alleen door soortgenooten, maar hoofdzakelijk ook door konijnen zijn lostig gevallen. — Het interessantste voor mij was echter het veelvuldig waarnemen van een echten korhaan-albino. Als deze sneeuw witte sikkeldrager op de holdertplaats verscheen, vertoofde zich onder de andere, normaal gekleurde haren een verbaazende opgewondenheid. Onmiddellijk zweeg als op commando het holderen in de geheele buurt. Gezamenlijk streken en liepen de haren naar den (overigens

geheel normaal holderenden) witten toe en vielen hem gelijktijdig aan. Bij deze gelegenheid kon ik mij nauwkeurig overtuigen, dat de vrechtpartijen der korharen niet zoo ernstig dienen opgevat te worden en, behalve het verlies van eenige vederen, geen kwade gevolgen hebben, want anders hadden de verbitterde haren den albino zeker gedood. Er stortten zich nl. vaak 12 tot 15 stuks op den gehaten witten. Dikwijls genooft vormden de strijdenden een klomp, waarin een goed gericht hagelschot waarschijnlijk een vreeselijke verwoesting zou hebben aangericht. Tot hun geluk houden de sikkeldragers hun vrechtpartijen steeds ver verwijderd van het schot, op terrein, dat zij goed overzien kunnen. Lang bleven alle vervolgingen der jagerswereld van den erg bedreigden albino zonder resultaat, tot hij eindelijk op een keer door toeval (in het hooge graan) geschoten kon worden. Hij is ondergebracht in een zoologische verzameling.”

H.

Antwoord aan „Brabanter”.

Daar onze berichtgever zich er blijkbaar niet aan waagde „Brabanter” de gewenschte inlichtingen te verstrekken, zijn wij, zooals het een ijverig krantenman betaamt, ze zelf gaan inwinnen.

Aldus trokken wij op een goeden dag naar het Haagje. Een uitgezochte dag was het echter niet, want alles wat beenen had glibberde en nooit zijn vogels meer henijd dan op dien ijzigen ijzeldag.

Zonder ongelukken kwamen wij op de plaats van bestemming en dank zij de welwillendheid van den eigenaar heb ik door het bewuste terreintje gewandeld, door dat Dorado, waarvan zelfs een „Brabanter” zich moeilijk een denkbeeld kon vormen.

Hier hebt ge nu, dacht ik, een dier hooge uitzonderingen, die den regel bevestigen; immers een terrein, wil het als jacht eenige waarde hebben, moet van vrij grooten omvang zijn. Er zijn wildsoorten, die op een klein terrein bezwaarlijk te bejagen zijn o. a. patrijzen en hazen, aangezien zij niet binnen de grenzen gebonden kunnen worden en waarvan buurman, zoo hem dit lust, dadelijk zou kunnen profiteren. Zijn de grenzen „vijandig” dan is het met den wildstand spoedig gedaan en alle moeite en kosten zouden vergeefsch zijn. Maar het geldt hier niet hoofdzakelijk genoemde wildsoorten, al zijn ze beide vertegenwoordigd en de laatste zelfs niet in gering aantal, doch fazanten en oenden vormen den hoofdschotel zooals trouwens de lijst der uitkomsten aanschouwt.

Twee zaken zullen, vermeenen wij, onzen geachten medewerker 't meest interesseren. Hoe komt al dat wild aan den kust en hoe legt men 't aan, om zoo'n labelachtig aantal op de tableaux te krijgen?

Laten wij eerst de gesteldheid van het terrein eens bezien. De 40 bunder liggen in een vruchtbaren polder, grondslag klei, ergo goede bodem voor de jachtdieren, die er op moeten leven. Dit terrein is het eigendom van den jachtheer, die er dus mede kan doen en laten wat hij wil. Voor de jacht gekocht, wordt het voor de jacht ingericht en onderhouden. Deels bosch deels weiland zijn de percelen zoo ingericht, dat het wild volgens de moderne eischen over de geweren kan worden gedreven. Een bosch, dat in den weg stond, werd gerooid, althans gekapt, terwijl aan de randen van elk bosch een singel steeds onaangeroerd blijft, vormende hooge heggen rondom de percelen, waar de fazanten, ook al worden zij uit laag hout gestooten, over moeten trekken; dit ter vermindering van lage vliegers. De bosschen bestaan uit essen- en eikenhout en hebben een weelderigen ondergroei; waar aanspraak noodig is, geschiedt dit, terwijl een paar stukken weiland tusschen de bosschen gelegen tot bouwland, haver b.v., zijn omgewerkt, waarvan de oogst niet wordt binnengehaald doch voer het wild te veld blijft staan. Zowel bosschen als weilanden zijn omringd door vrij breede slooten, waarin zich wilde eenden gaarne ophouden, terwijl menig nest in de bosschen wordt uitgebroed. Behalve deze liefkoosde plaats zijn ten gerieve van en tot grootere aantrekkelijkheid voor de langzakken een paar kleine zeer beschutte koozen ingericht, waar zij zich gaarne ophouden en dankbaar zijn voer de rust en het voer, dat hun daar ten deel valt.

De wilde eenden worden aangevuld met eenden, die de opzichters onder kippen laten uitbroeden. De eendenjacht is dus slechts ten deele kunstmatig en om die reden zijn de uitkomsten minder groot dan het geval zou